

"GODT VERTSKAP"

FAGKONFERANSE MVL 24-25/9 2011

Hotell Sørlandet, Kristiansand

FORORD

Dette referatet gjengir ikke alltid ordrett det som ble sagt på fagkonferansen, men er ment å gi et mest mulig korrekt detaljert bilde av innholdet slik undertegnede oppfattet dette, hovedsakelig i den rekkefølge det ble presentert. Det tas derfor forbehold om feil i dialekt, språk og nøyaktigheten av innholdet. Ingen foreleser har lest korrektur og har ikke ansvar for ev. faktafeil. Mye er skrevet i stikkord- og muntlig form (*Inge Holm Nygaard*)

Musikalsk velkomst ved Marie Haugegjorden Schau og Elisabeth Birkedel Aas (fløyteduo)

Velkomst og introduksjon av tema v/leder Ivar Sveen

Mange utfordringer av faglig og menneskelig art. Er vi godt vertskap vil publikum og musikere trives hos oss. Landsmøtet holdes annet hvert år, fagkonferanse innimellom. Supplerer hverandre, fagkonferansen har mer faglige spørsmål enn på landsmøtet. Skal ta opp grunnleggende faglige problemstillinger, men og det sosiale. Takk til Kristiansand MV.

Skal også se på en del utfordringer som vi står ovenfor, og som kom fram som et plutselig kick fra Norsk Kulturråd (NKR), - vil bli tatt opp senere i dag.

Hvordan få publikum til å komme på arrangementene våre? Hvordan gjøre noe med det? Folk vet ikke hva de har gått glipp av, men det vet vi når konserten er over. Så er det å skaffe penger. Det blir ingen kunst uten penger. En av de som sitter på pengesekken er NKR som er en viktig samarbeidspartner. Vi vil få redegjørelse om dette.

Det har vært flere innmeldinger av nye lag. Er fint og interessant. Kan bl.a. skyldes gunstig Tonoavtale ved at avgiften betales av MVL, men vi må rapportere. To lag har gjort oss nysgjerrige på hva de har fått til. I Tomrefjord "går det så det suser", får høre mer om det, samt det ganske nystartede Resonans på Gjøvik.

En legende i levende live er Gert Ohlsson. Både faglig sterk og sterkt underholdende. Vil vekke og forskrekke.

Ny post på programmet er MVL-torg. Er en åpen post, kan der myldre tanker sammen med styret og oss. Kan få tilbakespill, innspill, respons tilbake.

Endringer i kulturlivet er viktig, vi vil få orientering om det som kommer. Det er revolusjonerende og utfordrende. Det er her fremtiden ligger.

Vi skal også få se Kilden, det nye kulturhuset i Kristiansand, og vi skal ha musikerpriskonsert i Musikkens hus.

Publikumsutvikling er en ny organisasjon som oppsto for to år siden. MVL lot seg pirre av hva dette var. Derfor er de nå invitert for å gi en presentasjon av hva de har laget og jobber med. Veldig bredt spekter: museer, teater, festivaler, mm.

Kunne det komme flere folk?

Harm-Christian Tolden fra Norsk Publikumsutvikling

hct@norskpublikumsutvikling.no +47 92856080, Pb. 685, 5807 Bergen

Kan kontakte ham f.eks. vedrørende foredrag om facebook som verktøy sammen med andre i lokalmiljøet om ønskelig?

Høres ut som vi skal utvikle publikum, men det er motsatt. Det er produsentene vi jobber med. Er ikke et nytt begrep, vi har gjort dette helt siden vi startet. Initiativet kom fra Bergen kommune, men er nasjonal organisasjon. Skal gi økt kunnskap om publikum og derigjennom økt oppslutning om medlemmenes kulturtilbud. Allerede fra 90-tallet jobbet man med dette i Bergen. I 2000 var det flere europeiske byer som samarbeidet med Bergen. Nye impulser. 10 år senere dro byråkrater til England og så mer på dette. Oppstartseminar for to år siden.

Kunst og kultur skal være tilgjengelig for alle, men skal alle gå på alt? Er det like viktig for alle?

Lisa Bechter sa: Må ikke behandle publikum som kveg, stor masse. Heller ikke i små bokser. Du må kjenne ditt publikum som mennesker og ikke som markedssegmenter for å skape og kommunisere reell verdi. Det å ha genuin og oppriktig interesse for publikum er avgjørende. Handler om enkeltmennesker og personlig opplevelse. Storbritannia er det store forbilde. Ikke markedsføring, men publikumsutvikling. Ikke bare salg og markedsføring, men det handler om hele organisasjonen. Omfatter programmering, produksjon, formidling, salg og kommunikasjon. Dekker alt fra man begynner å tenke på hva som skal fremføres til hva som er skjedd etterpå. Kunnskapsbehov. Hvor trykker skoen? Hvordan kommunisere med nytt publikum, hvordan samarbeid, hvordan nå ut til ungdom? Før 15 år har vi kontroll med ungdommen, deretter ikke før etter 29 år. Studie i Stavanger med flere aktører omhandler dette. Kommer snart rapport om dette. Kommer ut på nettet om ressurser etc., er gratis.

Publikum – hvem er det?

Konsertgjengeren (Statistisk Sentralbyrå og BI):

62 % av folk går på konserter. 10 % av disse velger klassiske konserter. 35 % populær, 15 % folkemusikk og jazz. Ikke så stor forskjell i landet. Inntekten til folk betyr lite utenom for populærkonserterne, ser ingen forskjell. Den hyppigste konsertgjengeren (populærkonserter?) er over 50 år, har høy inntekt.

Yngste aldersgruppe har lavest deltagelse. Øker med økende alder.

For populærkonserter betyr altså inntekten mer, høyere inntektsgrupper går mest på disse.

Hvordan øke motivasjon og senke barrierer?

Du må i utgangspunktet anta at de overhodet ikke er interessert i deg (T. Brown). Dette underbygges i en analyse av minoritetsungdom. De kan svare: Har aldri falt meg inn å delta på konsert eller gå på museum. Vi har således en grunnleggende jobb med å vise at aktivitetene finnes.

Bør skille mellom økt publikumsmengde og nytt publikum. De som er interesserte krever en annen prosess enn for nye publikummere. Må da jobbe på en annen måte.

Spesielt tre viktige områder vi bør se på

- Tilgjengelighet
- Deltagelse
- Relevans

Hvorfor gjør vi det vi gjør? Viktige stikkord er det fysiske, geografiske og kulturelle. Det økonomiske gir ikke de store forskjeller. Hvis det er en ensartet styregruppe som bestemmer repertoaret, påvirker det hvem som kommer fordi programmet ofte blir ensartet.

Man håper når man programmerer, at man tenker på hvem det er relevant for og på hvilken måte. Hvordan berøre, utfordre? Må sette programmet i en videre sammenheng hvis vi skal nå ut til nye publikummere.

Lag matrise av stikkordene. Hvordan kommer du dit? Informasjon! Informasjon! Hvem er deltager i programmet? Hvem er med? Kanskje du selv er med som utøver? Hvordan engasjerer konserten meg? Interesse?

Samspillet mellom tilgjengelighet, deltagelse og relevans er altså svært viktig.

Sett mål for publikumsarbeidet vedrørende vekst, modning og økning i volum. Viktig med mål. Systematisk kan vi stille grunnleggende spørsmål. Hva er målsetningen med aktiviteten? Hvilken rolle fyller MV? Viktig å være bevisst på dette.

Hvilke publikumsgrupper er mest sannsynlig?

Hvorfor er det sannsynlig at de vil delta? Forskjellig fra menneske til menneske.

Hvor mange deltar i dag fra disse gruppene? Potensielt antall. Dette er det mest utfordrende. Hvor mange tror vi det finnes, hvilket potensial innenfor de forskjellige gruppene?

Kan lage et lite skjema med tall for forskjellige publikumsgrupper:

Publikumsgruppe	Potensiell grunn til å delta	Antall blant dagens deltakere	Potensielt antall	Differanse
Musikkstudenter	Høre verket spilt	5	20	15
Skolekorps	Tine Thing Helseth	10	30	20
Nabo	Treffes...			

Hvordan nå målene?

Bør tilstrebe en helhetlig sosial opplevelse. Både innhold og alt rundt må fungere. Vi kan f.eks. lage et rollespill hvor vi er ulike publikummere. Noen er sultne, trette, tenker på skokjøp i morgen, parkere bilen, når går siste buss hjem, trenger man kontanter med seg? etc. *Jo mer vi har forberedt og tenkt på hva publikum trenger, jo mer føler de seg ivaretatt.*

Ta noen utfordringer nå før jul. Gå på et arrangement du normalt aldri ville gått på. F.eks. bowling, basketballkamp. Prøv å være fersk publikummer selv. Legg merke til alt du savner for et best mulig arrangement. Er det f.eks. dårlig skilting til arrangementsstedet? God måte å lære på. Ta det som et lite prosjekt å gjøre noe man ikke har gjort tidligere.

Småbarnsforeldre og eldre er ikke nødvendigvis kulturelt passive av fri vilje, men de kan være vant til å ha grøt på lørdager (kanskje få det på arrangementet??)

Hvem er våre VIP-gjester? Ta ekstra godt vare på de som sprer det gode budskap til potensielt nye publikummere. Få fatt i kontaktdata. Kan være musikk lærere, klassekontakter, andre kulturinstitusjoner. Spør publikum. Vær oppriktig nysgjerrig og engasjert i ditt publikum. Kan f.eks. stå ved utgangen og lytte eller spørre publikum. Å få tilbakemelding er ekstremt viktig.

I Finnland finnes Faktasentralen. Personer som sitter inne med fakta stopper ved inngangen eller ute i det fine været og kan svare på spørsmål fra publikum.

Think different! Og tenk virkelig annerledes. En prosess man kan gjøre selv. Må prøve å inspirere. Skjer i organisasjonen. Kan være dramatisk annerledes. Ta for deg alle punktene
Arena - Tidspunkt - Stemning - Format - Formidling - Før og etter ...

Skal man ha konferansier? Snakke før og etter? Handler om den sosiale opplevelsen. Samme som når man velger reisemål og kommer hjem etterpå. Blir fulgt opp før og etter reisen.

Samarbeid med andre kulturaktører. Mange forskjellige kulturaktører er innbyrdes styrkende. Kan være gunstig. Samarbeid også med andre musikkformer, fjernsynskanaler, sporten, etc. Trenger ikke være konkurrent, men samarbeidspartner.

Christian Payne (eng) er ekspert på sosiale medier (www.christianpayne.com). Han lærer oss å erkjenne at publikum er de samme personene, men en når uendelig mange flere når man bruker disse mediene. Koster nesten ingen ting og du kan inngå relasjon på helt annen måte.

1. Slutt å konkurrere, samarbeid mer
2. Involver hele organisasjonen/foreningen
3. Stol på kraften i det kunstneriske innholdet, skal ikke tilpasse innholdet, men stole på det

Oppsummering

- Øk publikumsvolumet ved å spørre om behov og interesser (på skjema, snakke, etc.)
- Sett noen mål som inspirerer, klare mål gir retning og inspirasjon for arbeidet med nytt publikum og det er inspirerende når det skjer
- Samarbeid mer. Jo flere partnere, jo flere publikummere

Diskusjon med salen

- ✓ Kan opprette *database* med så mange navn som mulig. Bare et program 2 ganger i året blir fort glemt. E-post er fin måte. Kan og stå på et kjøpesenter og be om e-postadresser. Flest mulig. Samarbeid med aviser som kan være med å registrere.
- ✓ *Sosiale medier*: Er en utfordring å få tak i unge konsertgjengere. Facebook er svært aktuelt i denne satsingen. De fleste er på facebook. Ungdom vil ikke kjøpe reklame på facebook, men vi må inngå dialog, interaksjon på facebook. Når de går på klassisk konsert føler de seg kanskje voksen, er spennende for dem. Vi kan invitere personlig. Dersom vi vil lokke dem, ikke begrenset antall plasser men la hele gjengen komme inn. Vær litt raus.
- ✓ I Kristiansand har de *Kulturkort for unge*. Får det gratis. De institusjonene som vil få ungdom med seg lar disse komme inn gratis. Kulturelle skolesekken er også et eksempel.
- ✓ I Grimstad prosjekt: *Ungdom på konsertene – levende musikk*. Er myntet på musikklinjen for gymnaset. Informerer lærerne, gratisbilletter, får musikerne til å ta skoletime og spille for studentene på skolen. Får gode tilbakemeldinger.

Men (Totland fra Bergens Kammermusikkforening): Facebook stiller krav til organisasjonen. Noen må ta oppfølgingsarbeidet. Er interaktivt. Ikke nok å legge ut bare. Få kommer på konsertene, men mange legger igjen "skitt". Vi må ha 3-4 personer som håndterer hjemmesiden. Gjerne et redigeringsprogram man kan operere fra egen PC v.h.j.a. passord. Men dette krever veldig presisjon, timing og korrekthet, ellers vil siden se ut som et hespetre. Må hente mailadresser, må gjøre en god jobb. Men likevel skuffende hvor lite respons det er fra de som sier de liker dette, men likevel ikke kommer. Stor forskjell på å like og å elske. De sistnevnte kommer.

Altså: Hva er lidenskapen til publikum? Sett mål!

www.norskpublikumsutvikling.no

Gavedikt til Publikumsutvikling

*Man sitter i sin hage og i sin egen smørkassebåt
Og seiler omkring på den regnvåte jord
Og drømmer om å ha alle publikummere ombord.*

Arrangørstøtten og andre støtteordninger

Sjur Færøvig fra Norsk Kulturråd (NKR)

Vi er en av flere målgrupper for deres støtte. NKR er også svært opptatt av publikumsutvikling. Jeg skal si noe om NKR, tilskuddsordningene og oppbygning, størrelse på tildelinger, virksomhet og konkret søknadsveileder som dere kan ha til hjelp ved søknader.

NKR er slått sammen med det som tidligere het ABM-utvikling, arkiv, bibliotek statlig regi, har gått fra 50 til 100 personer. Er en ny organisasjon som er mer slagkraftig enn tidligere. Øverste organ er Kulturrådet, direktør for Kilden i Kristiansand er leder, så er det 10 medlemmer og et fagutvalg fordeler midlene. Alle får 2-trinnsbehandling: Tilråding fra utvalget og rådet som fatter vedtak.

Norsk kulturfond var i 2011 på 152 mill kroner. Omfatter litteratur, musikk, scene, billedkunst, kulturvern, barn og unge, kulturbygg og annet.

Tilskuddsordningene er myntet på forskjellige aktiviteter/grupper: Festival, arrangør, musiker, ensemble, bestillingsverk, kirkemusikk, innspillingsstøtte, barn og unge, innkjøpsordningen (legges nå om, vil se annerledes ut), andre musikktiltak som prosjekt og produksjonsstøtte, faglitteratur og annet.

Ikke alt er relevant for oss i MVL. Arrangørordningene er mest relevant for oss. Se på nettsidene, les veiledningene der. Arrangører får 17 mill i 2011, festivaler 31 mill, kirkemusikkordningene 6,7 mill. Men søknadssummen er alltid mye høyere.

Arrangørordningene er altså viktigst for oss. Målgruppe er konsertarrangører, scener og regionale kulturhus med et konserttilbud innen alle musikkjangre. Helårig aktivitet prioriteres. MV var ivrig søker tidligere, men denne delen ble lagt ned fordi staten overførte dette ansvaret til kommunene. Kom så en gjennomgang av Kulturrådets virksomhet, Løkenutvalget, som ble etablert i 2008 og som medførte strukturelle endringer for det rytmiske musikkfeltet. Jazz og folkemusikk kunne også søke.

2 ordninger: Musikerordningen og arrangørordningen. Prøveordningen for klassisk samtidsmusikk i 2010 var på 4 mill og det ble stor søkning og interesse for disse midlene. En fikk også inkludert klassisk musikk for 2011 med 17 mill i alt. Musikerordningen gjenstår. Den er fremdeles avgrenset til rytmisk musikk. Men det er behov for klassisk og samtidsmusikk i denne ordningen og *det vil bli inkludert fra 2012!*

Søknadsfrister er 1/3, 1/6, 1/9, 1/12 for å få mer forutsigbarhet.

Rikskonsertenes konsertvirksomhet blir lagt om snart og da må kulturhusene være mer aktive som konsertarrangør og turnéleggere.

Hvis kulturhusene får vite om arrangørordningen, er det ikke bra (?). RK har lagt opp produksjonene mer og mer fancy og dyrt, mer egnet for kulturhus. Departementet og NKR har en observasjon i forhold til frivillighet. Det er mye snakk om sensitiviteten/følsomheten i dette som er et tema. Deltagelse av frivillighet er veldig sammensatt. Veldig fint å ha dialog med de frivillige, hevder Færøvig i NKR.

Festivalstøtte er den største ordningen og politikerne liker disse fordi de da kommer til ferdig opplagt valgmøte☺.

Gjør vi jobben for kulturhusene på det klassiske?

Kriterier for tildeling

- Programmering og kunstnerisk profil er viktigst. Kvalitet, har noe på hjertet som arrangør, har et prosjekt som utgjør en forskjell med og uten arrangementet. Vil merkes at ikke er der hvis forsvinner. Er en horde av søkere, men ikke alle har denne kvaliteten. Når da ikke opp
- Formidlingsevne og publikumsopplutning er viktig kriterium
- Kunstnerisk nytenkning og utvikling av sjangeren skaper nye muligheter
- Profesjonelt og stabilt arrangørledd, kan vise til gjennomføringsevne, orden i administrasjon og økonomi, ikke rot

- Geografi og lokal/regional forankring
- Tilskudd fylke og kommune er viktig
- Mulighet for egeninntjening, støttebehov. Ikke alle har støttebehov. Ser på der hvor det er kommersielle muligheter med sterk egentjening, trenger ikke da å være med i finansieringen

Klassisk musikk fikk 5,6 mill i 2009, 9,7 mill i 2010. I alt 118 tusen publikummere. 830 konserter i alt, de fleste ikke NRK-basert. Arrangørstøtten kom altså i 2010, før det var det lite finansieringsmuligheter.

Utfordring for arrangørene på det klassiske i forhold til de andre er at de er svakere. De andre samarbeider mye mer, bedre oversikt over musikere, kvalitet. Muligheten finnes, men det krever mye arbeid. Krever nye strategier for å møte dette når RK faller bort neste år.

Fylkesvis fordeling av Arrangørstøtten er ulik. Større aktivitet i store byer. Men man finner eksempel på kjempespennende prosjekter på avsides steder.

Lekkasjer fra kommende budsjett?

Innkjøpsordningen blir lagt om, spennende hva som blir situasjonen. Nettpubliserings kommer, internett må vi være oppmerksom på. For 10 år siden var platesalget viktigst, men ikke nå lenger. Salget har stupt, større nettsalg i stedet. Livemarkedet er blitt mye viktigere, også innenfor det klassiske musikkfeltet. Dette slår inn i innkjøpsordningen. Før kjøpte man inn CD'er, formidlet til publikum via bibliotekene. I dag, med kabelabonnement på for eksempel Canal Digital, får man Wimp med streamingtjeneste som gir tilgang til all musikk. Da er det mindre motivasjon for å låne musikk på biblioteket. Spotify har eksistert enda lenger, er blitt mer utbredt. Alt dette slår for fullt inn og vi vil derfor få en omlegging som vil bli gjort kjent i oktober. Blir da en annen innretning av støtten.

Det er også grunn til å være spent på Arrangørordningen, men vi er lovet styrking fordi Rikskonsertene ikke skal videreføres i nåværende form.

NKR har arbeidet med nettbasert søkerportal for å forenkle søknadsprosessen og behandling av søknadene. Uvisst når dette vil bli implementert, men kanskje innen et år. Må bruke riktig søknadsskjema. Vedtaket vil da komme elektronisk. Søknadene behandles sentralt av NKR. I tillegg må vi ev. sende egne søknader til kommune og fylke som ikke er NKR sitt ansvar.

Søknadsskriving og –behandling

Mange myter om søknadsskriving:

Hemmelig språk som man må beherske? Må bo et sted nær Oslo 3 for å få penger? Man må kjenne noen for å få penger?

Nei, er ikke slik. Men en bør sette seg inn i hva som kreves. Ta kontakt ved spørsmål.

Hvem kan søke?

Utøverne kan, ulike organisasjoner, virksomheter, arrangører og privatpersoner.

Gir i første rekke støtte til enkelttiltak og forsøksvirksomhet innenfor samtidens kunst- og kulturuttrykk. Nyskapende er ikke nødvendigvis smalt, ikke eksperimentelt. Nyskapning betyr alle typer uttrykk, tidligmusikk, folkemusikk, trad., handler om å *gi noe til uttrykket*, ha noe på hjertet, evne til å sette preg på det man formidler. Det skal være arrangørvirksomhet av *offentlig* konsert. Avgrensningen ligger der.

Hva får ikke støtte?

Ordinær drift av institusjoner eller organisasjoner, dekning av (store) underskudd, undervisningsmaterieell, reisevirksomhet, student- og utdanningstiltak, prosjekter som får støtte fra Kulturdepartementet samt filmformål får ikke støtte.

Skriving, planlegging

Være orientert om frister, vedlegg, formelle krav, tildelingskriterier og prioriteringer/satsningsområder – bruk NKR sine nettsider.

Ved mangler vil vi ikke få spørsmål, men blir bare kastet ut uten forvarsel.

Innhold

Prosjektbeskrivelse om hva, hvorfor, hvordan, når, hvem, hva koster det.

Vær konkret når det gjelder det faglige innholdet og hvordan vi tenker rundt hva vi skal fylle prosjektet med! Vi har vanskelig økonomisk situasjon og det kan være vanskelig å gjøre avtaler i for lang tid fremover, men vi må likevel ha behov for langsiktighet. Kan søke for 1 år som arrangør og si noe om hvordan vi tenker om prosjekter og konserter vi har ideer om. Trenger ikke ferdige detaljer.

Budsjett og finansiering er vrient

Jo større profesjonalitet vi har, jo lettere vil oppgaven være. Søknadsbeløpet er en del av budsjetteringen på inntektssiden. Går arrangementet med et overskudd, er ikke det et problem for NKR. Ordningen skal dog ikke dekke store underskudd. Prosentvis støtte vil variere.

Signert, fullstendig søknad med alle vedlegg sendes pr. post eller elektronisk.

Skal være i enkelt, kopierbart format (A4).

Spesifikke krav for enkelte faste tilskuddsordninger, søknadsgang.

Adminstrasjonskostnadene for et prosjekt kan man og legge inn på utgiftssiden. Hvis prosjektet endrer karakter eller blir mindre, kan det bli mindre utbetalt. En må selvfølgelig realisere det en planlegger.

Hva kreves av dokumentasjon etter prosjektgjennomføring? Kopi av annonser? Årsmelding?

Når prosjektet har fått støtte

Vi må ha planlegging underveis når vi søker og har fått støtte. Det betyr at vi må lese vedtaksbrevet nøye når det gjelder krav. Bevilgningstiden er 2 år innen prosjektet må være gjennomført. Krav til regnskap og revisjon gjelder ved tilskudd over 100.000. Kravene er underlagt dette regimet av Riksrevisjonen. Vi må altså være flinke til å lese kravene. Dersom noe er uklart eller misvisende, ta kontakt med NKR.

Dokumentasjon

NKR godtar en konsertplakat dersom en ikke har noe annet. Men kan og sende kopi av kontrakten med utøverne, det er tilstrekkelig. Mange måter å dokumentere på.

Mottager bruker akseptskjema og må signere på at vedkommende har lest og akseptert forutsetningene, må sendes tilbake for å få ut første del av pengene. Må så ha sendt inn rapport og regnskap for å få siste del. Revisjonsgrensen kunne vært høyere, etter Færøvigs mening.

WEB: www.norskkulturrad.no

På twitter: <http://twitter.com/kulturradet>

Gavedikt til Norsk kulturråd

*Du spør meg mitt barn hva en regnbue er?
Men det er noe jeg ikke vet.*

KONSERT MED GURO KLEVEN HAGEN (fiolin) OG JORUNN MARIE BRATLIE (klaver)

Sigurd Lie-salen, Musikkens Hus 24/9 2011 kl.14.00.

Beethoven: Sonate nr. 4 i a-moll op 212
Dvorak: Romanse i F-dur op 11
Schubert: arr. Ernst Erbkönig Op 26
Franck: Sonate i A-dur

Guro vant MVL musikerprisen og kvitterte med en helstøpt fremføring solid akkompagnert av Jorunn.

DERETTER OMVISNING I "KILDEN" teater- og konserthus som åpnes offisielt over nyttår
Norges nest største kulturbygg etter Operaen i Oslo

Gavedikt til de unge musikerne

Regnbuen er full av farger - Buens bue, som du passerer - fortryller
Ungdommens farger minner om regnbuen
Og de skinnende trådenes lys - som blir til strenger -
Som igjen sender musikk ut til oss mennesker
De kloke forstår det, det tror vel enhver,
Men helt uten hell har jeg søkt å få svar på
hvor regnbuen og kulturrådet gjemmer sín hemmelighet

Kulturlivet endres – nye utfordringer

Ved leder, nestleder og administrasjon i MVL

Det skjer mye for tiden og mye endrer seg. Det er derfor satt ned en gruppe for å jobbe med dette. Det vil nemlig skje store endringer for de klassiske arrangører, bl.a. fordi Rikskonsertene legger ned sin offentlige virksomhet fra 2012.

Kan ikke MVL i stedet arrangere flere turneer beregnet på de lokale medlemsforeningene? Problemet er at vi er ganske få medlemsforeninger i Norge og det er store avstander. Nettverket er for lite og det er for få interesserte. 9-11 arrangører melder oftest sin interesse når MVL kommer med tilbud. I MVL er lederen i 50 % stilling, webansvarlig i 10 % stilling. MVL samarbeider med Barratt Due. Vi har Bamsekonsertene. Men få har mulighet til å være produsent for turneer.

Vedtektene/formålet til MVL er å arbeide for at levende musikk når et stort og stadig nytt publikum. Oppnår vi det? Kan vi kalle oss landsdekkende?

Bortfallet av RK i nåværende rolle danner en dramatisk bakgrunn. 2/9 i år fant derfor arbeidsgruppen ut at de måtte ha samtale med Norsk Kulturråd. De fikk over 1 time til samtaler med Sjur Færvik samt Hilde Stenseng og Hilde Sørnes. Litt av innholdet fra dette møtet refereres i det følgende ved Sveen.

Når RK faller bort, kan man skape erstatning ved å arrangere for eksempel kveldskonserter, spør NKR. Problemet er at vi (MVL) verken har økonomi eller administrative muskler til å gå inn i en slik oppgave.

MVL ble stiftet i 1947 og ble raskt enerådende som konsertarrangør i Norge bortsett fra institusjonene. Var viktigste arbeidsgiver for musikerne. MVL sto på statsbudsjettet og 160 lag rundt i landet tok i mot fra disse midlene. Det ble et stort apparat, men etter hvert ble i stedet RK etablert. MVL var også med i den prosessen. RK skulle produsere og MV skulle være mottagere. Dette har fungert i flere år.

Men etter hvert falt flere lag fra pga. at man "gikk ut på dato", opplevde manglende rekruttering til styrene, komplisert økonomi og dessuten begynte RK å bli "aparte, kostbare, eksperimenterende", krevde oftere at lokalforeningene også måtte skaffe lokale musikere. Etter hvert kom kulturhusene som også slapp inn disse musikerne på scenen. Etter hvert ble det færre lokalforeninger, er nå 34 igjen.

Men i følge Færvik er vi den eneste landsomfattende organisasjonen for konsertarrangører innenfor det klassiske feltet. Har vi tenkt på det? Her ligger jo en utfordring i flere retninger.

Konsertarrangører har og et ansvar i forhold til musikerne som håper å få organisert oppdrag. Det finne ingen andre til å organisere dette. Og det er jo en masse konsertarrangører der ute, konserthusene og mange enkeltstående konsertarrangører rundt omkring.

Kan vi prøve å samle alle konsertarrangører innen det klassiske musikkfeltet, uansett frivillighet eller ikke, i MVL? Men vi har ikke midler til å gjennomføre det. Da sier Færvik at vi må søke. Selv om fristen har gått ut, kan vi søke innen 14 dager. Neste søkefrist er 1/12. Færvik sier og at NMR ønsker å ha en stor aktør å forholde seg til innenfor det klassiske feltet i Norge.

Departementet har per i dag altså ingen landsomfattende paraply å forholde seg til på dette området og det ønsker de å ha.

Dette gir oss sjokkbølger, sier Sveen, og det er en fantastisk utfordring. Vi må tenke igjennom hva et slikt prosjekt kan koste, kartlegge først. Må ta kontakt med kommunenes sentralforbund, få oversikt. Vi vil foreslå at NKR innkaller til konferanse innenfor dette, over nyttår. Dette er Musikkens Venners fremtid. Hvis vi ikke får til dette, dør alt ut. Vi må også få med aktører som ikke baseres bare på frivillighet.

Det er én side ved dette imidlertid: Har vi tenkt på navnet MVL? Bør vi tenke ut et annet navn? Vi er ofte blitt oppfattet som at vi "hjalp til med noe" for å få avvirket konserter. Skal vi gjøre en navneendring, har det ikke med lokallagenes navn å gjøre, men ved å endre det sentrale navnet signaliseres at vi har gått over til noe nytt. Kan vi bare kalle den nye organisasjonen for KLASSISK? Vi må jobbe videre med det. Dette er ikke varslet sak til landsmøtet, men saken må behandles i full bredde på landsmøtet. Må sette av en dag til denne.

Tore Verne: En slik navneendring tydeliggjør vår organisasjon som landsomfattende for det klassiske. Navnet MV sier ikke nødvendigvis at det går på det klassiske.
NKR savner en tydelig partner å jobbe med. Dette er en landsmøtesak, men den er så stor at vi må begynne arbeidet med dette nå.

Forslag til nye vedtekter for organisasjonen KLASSISK (bare summarisk, stikkordmessig og ufullstendig gjengitt)

Stiftet 21/3 1947 som MVL (videreføring av dette).

§ 1 Navn, formål

KLASSISK er en organisasjon for konsertarrangører.

KLASSISK skal være landsomfattende interesseorganisasjon for det klassiske musikkfeltet, arbeide for å øke interessen for levende klassisk musikk, arbeide for utvikling av arrangørnett og dets kompetanse, ivareta medlemmenes interesser.

§2 Medlemskap

Konsertarrangører som slutter seg til dette innvilges medlemskap.

§3 Landsmøte

Pkt. 3 Hvor mange medlemmer man har, en stemme pr. lag på årsmøtet.

§4 Landsstyret

(Resten av vedtektsendringene er mer kosmetisk, tilpasning til landsmøte og valg. Utfordringen ligger i å tenke at paraplyen bør hete noe annet enn MVL, men lokallagene kan fortsette med navnet som før. Hovedorganisasjonen skal gjøre jobben mot kulturråd og departement.)
Landsstyret står for ansettelser.

§5 Oppløsning

Men å ha like navn med andre organisasjoner kan innebære et juridisk problem. Vi må derfor gjøre en del undersøkelser, se i Brønnøysundregisteret og se om kan bli kollisjoner i navnevalg. Det er god tid til landsmøtet for å flikke på dette, men selve behandlingen kan ta hele dagen hvis man er pedant og diskuterer smådetaljer.

Finn Totland (Bergen) mener dette er et flott forslag. Vi vil ellers savne en paraplyorganisasjon. Inge HN (Molde) foreslår også at man kan skifte navn lokalt om ønskelig, for eksempel Klassisk Molde, men det er opp til oss selv om vi ønsker det.

Vi vil få en overgangssum fra NKR til å utarbeide den nye organisasjonen. Senere kan arrangørene som tidligere søke NKR om prosjektstøtte lokalt mens én arrangør kanskje tar hovedansvar for selve turneringen.

Det finnes mange sterke, festivaler som ikke er på statsbudsjettet og de vil være velkomne hos oss. Kulturhus rundt om er et pluss for de som vil være der.

Fra MV Moss: Moss kirke er en stor arrangør av klassiske konserter. Kirken er en stor organisasjon. Hvordan skal vi avklare dette i forhold til den nye paraplyorganisasjonen?
Selv om paraplyorganisasjonen må være åpen, er man enig om at Kirken ikke kan komme inn under den organisasjonen.

Hvis Klassisk skal være paraplyorganisasjon og det er mange medlemsnavn som ikke i seg selv kan knyttes opp til dette, kan man kanskje ha med i navnet noe om at man er medlem av Klassisk, f.eks. på brevarket.

Det er snakk om å samle både profesjonelle og frivillige under samme paraply. Men innebærer ikke dette interessemotsetninger? F.eks. i "Kilden" er de ikke interessert i konkurrerende organisasjoner (?), men de vil

gjærne ha med disse som så kanskje kan bli spist opp? Vil man gi ulike rettigheter? Vi må se på dette, om man skal ha individuell behandling.

Nye lag – nye ideer: Tomrefjord

- der det går så det suser (Sivert Dyrkorn)

Introduksjon

I 2008 kom en mail til MVL og telefon fra Vestnes kommune, Tomrefjord. Budskapet var veldig positivt og det lød i telefonen: Her går det så det suser. Nå har vi endelig spart opp til flygel. Den norske Opera skal ha konsert her --.

Styret i MVL valgte å legge et styremøte der for å bli nærmere kjent med dette ganske nyetablerte lokallaget. (Innspill fra Drammen i ventetiden på fungerende videoprojektor: Aas bryggeri i Drammen har laget øl som heter Klassisk)

Tomrefjord ligger i Vestnes kommune, har der bl.a. skipsverft, innleide arbeidere 6-800, borti 1000 jobber der. Har og kulturhus som ble renoveret i 2008, tar 320 personer, greit utgangspunkt for arrangement av konserter. Stedet ligger ikke langt fra ferjeleiet til Molde. Finnes amatører på høyt nivå, dessuten mange aktive innen ski, sykkel, fotball, mye utbygging siste år. Tomra Brassband er i første divisjon, har 3 skolemusikkorps og et sterkt folkemusikkmiljø. Videre Vestnes Teaterlag, Gapskrattfestivalen, sangkor og kino. Terje Rypdal bor og virker i Vestnes kommune og kulturskolen er en sentral og viktig institusjon.

Hvordan oppsto laget? Einar Tomren er genuint opptatt av musikk, representerer en divisjon langt over de andre i MV Tomrefjord. Han jobber som skipsbygger og kulturperson, er 57 år. Han fikk Romsdals Fellesbank (nå Sparebank 1) sin kulturpris, Vestnes kommunes K-pris, og han er viktig for Tomra Brassband. Inviterte i 2003 Veronica Iovan (NY, USA).

Einar Tomren var starten på foreningen. I samarbeid med Åsne startet MV Tomrefjord opp 4/9 2008. Overbyggingen som MVL representerer var viktig for å jobbe langsiktig. Programplanlegging legges det mye vekt på. Uttrykket "uerfarent publikum" kan være negativt ladet og bør unngås.

Det legges opp til konserter med grei dialog mellom utøvere, arrangør og publikum. En er opptatt av at utøverne skal føle at de har kommet til et sted med god kontakt og respons. MV Tomrefjord har en stor kontaktflate med spesielt sangere. Sangeren Hallvar Djupvik er født og oppvokst der, har 3 søsken som alle er sangere/musikere. Florin Demit fra Romania er en sentral aktør, baryton, langvarig og tett samarbeid. Andre er Iordache Basalie, Alexandra Petrovici m.fl.

Foreningen har profesjonell kunstnerisk assistanse fra Martin Bredin som jobber i Møremusikerordningen. Han er repetitør ved Operaen i Kristiansund. Han brukes som fast pianist på arrangementene.

Praktisk planlegging er viktig, bruker ansvarsliste, lager presseomtale til avisene, satser på et godt innarbeidet arrangement som alle kjenner, alle vet hva de skal gjøre. Arbeidsliste settes opp med alle detaljer slik som hvem som skal vaske opp og slukke lyset dagen etterpå.

Gjennomføring. Vi gjør så godt vi kan alle. Involvere flest mulig av medlemmene. 120 medlemmer. Har kontakt på sosiale medier og e-post. Publikummerne er flinke til å skryte. Er svært aktiv på facebook. Mange av arrangementene blir filmet etter tillatelse, legges ut på YouTube hvor det er 3-4 sider med filmer. Er kjekt både for aktører og oss å se på.

Hjemmeside (www.musikkensvenner.org) finnes også med litt info. Kan der melde seg inn i foreningen og finne bilder fra arrangementer. Har medlemsfest etter nesten alle konserter. Musikere og sangere deltar der. Servering av god mat og drikke, leier av og til profesjonelle kokker, andre ganger benyttes catering. Aktørene kommer på denne måten tett innpå publikum. Dette er mye av hemmeligheten bak den store suksessen. 120-180 deltar på festene som er minst like populære blant aktører som publikum. Aktørene er ikke vant til så mye sosialt, derfor er det populært, de får være menneske, er jo sosiale vesen. Er en god suksessfaktor.

Ofte hentes også inn andre lokale krefter til å hjelpe til med underholdningen så aktørene og blir underholdt. Heine Bugge-band (trekkspill) var oppvarmingsband for Ski-VM i Oslo, har og vært i Tomrefjord. Også Operakoret fra Oslo har vært på besøk, leide da brakkeby på verftet gratis. Utøverne tas med på sightseeing med fisketurer, grillfest, etc. De fleste artistene vil gjerne komme tilbake til Tomrefjord og foreningen må etter hvert begynne å si nei. Det startet med en sommerkonsert over to dager for å få med flere tilhørere.

Økonomi. Viktig? Ja. Har ganske ambisiøst program. Totalutgifter kan variere svært mye. Selger sponsorpakker til overpris, 1000,- for stykket og hvis bedriften kjøper 10 billetter, får en inn 10.000,-. Når de betaler mye er det bra, mer eksklusivt, bedre enn 250,-.

Dagen før enkelte konserter har man forsøkt med huskonserter, arrangert i privat hjem med flygel, servert mat og vin og har da invitert sponsorene til denne øvingskvelden. De føler da de får være med på litt mer enn bare hovedkonserten og det hele blir mer eksklusivt.

Foreningen omsatte for 800.000 i 2010. Er en relativt stor sum. Inkludert er store sponsorbidrag og flygel til 400.000,-, sponsorbilletter til 170.000, har fått 40.000 fra NKR. For 2011 har de fått 50.000 og håper på 100.000 i 2012.

Det største enkeltprosjektet var Operakoret med et budsjett på 230.000. Dette gjøres ikke hvert år, men de har et langsiktig mål å hente opp et gammelt italiensk band med et enda større budsjett.

Fra lokale myndigheter får de beskjedne midler, 12.000 fra fylkeskommunen etter mye strev. De har fått avslag som er begrunnet med at det er for få lokale, men også for mange lokale aktører (!) Er frustrerende med avslag med ulike grunner. Men alle i foreningen jobber på dugnad.

Konklusjon: *Å tenke det, å ville det, -- men å gjøre det??!!*

Formannen er lidenskapelig opptatt av musikk og i tillegg er det stor entusiasme over det man holder på med. Dette er svært viktig.

Innlegget avsluttes med en videosnutt med Caruso med Vlad Mirita og Tomra Brass Band.

Gavedikt til Tomrefjord

*Å fange dens farger, det prøvet jeg vel
Engang før min barndom forsvant
en regnsommerkveld
jeg lekte i gresset en lek med meg selv,
Det gjør vi jo ofte iblant.
Den var her i sted, men så gikk den sin vei
Nei - der er den å se - bortenfor fjellene
når.. den Tomrefjords glans*

Nye lag – nye ideer: Resonans

”Norges svetteste konsertserie” v/Johannes Skyberg og Gunnar Flagstad

Introduksjon

Dette er et av de nyeste medlemmene, ble startet i fjor på Gjøvik. Den tidligere drevet Gjøvik Kammerforening måtte legge ned, men opp av asken kom noe nytt og spennende. Hvorfor dette navnet?

Lederne i foreningen er nybegynnere som konsertarrangører, men de har alle erfaringer som musikere. Kristin Fyrand Mikkelsen er pianist, Johannes Skyberg er pianist og Gunnar Flagstad er også pianist fra Barratt Due. De hadde lyst til å skape noe sammen. De hadde konsertert med kammerkonsserter siste 13-14 årene og dette var kompetansen når de skulle sette i gang.

Gjøvik er en musikkby, men etter hvert er det blitt færre i foreningen som til slutt altså ble lagt ned.

Kristin jobbet på musikkskolen hvor det var bygd et nytt spennende lokale som ga ideen om å holde stilige konsserter der. Tidligere brukte man Gjøvikhallen med plass til 400 mennesker, men der var det oftest bare et glissent publikum.

Hva var viktig for oss? Vi ville ha fulle hus. En full sal virker som rus på musikerne og da løfter og publikum hverandre og det blir en happening *man ikke vil gå glipp av*. Dette ble en kjempefin scene.

Dette rommet tar ca 70 publikummere, men man har greid å stue inn 120 stykker der. Snittet er rundt 100. Folk følte at dette var noe de *måtte* være med på.

Hva slags arena vil vi ha? Kammermusikkserie? Hva ønsker folk? Mange føler det ikke er noe sted å gå ut lenger. De ønsker å ha en plass. Da kom *Resonanskafeen*. Man kjøper ikke noe der, men får laget mat billig som er inkludert i billetten og det oppfatter folk som et varp.

Dugnad har man også, men betaler folk litt for innsatsen. Kafeen etter konsertene er populær også for musikerne som ikke har faste plasser i kafeen, de sitter blant publikum, og det setter alle pris på. Musikerne blir dessuten ofte igjen til slutt og publikum kan snakke direkte med dem og det er kjempeartig. Men dette er ikke noe nytt, mange steder har dette.

Altså: Fulle hus og en sosial arena er hovedmålet. Er da en happening. Minner litt om festivalene. Foreningen ønsket å lage en festival månedlig hele året igjennom og en tenker på det når programmet settes sammen. Vil skape en illusjon, en egen resonansgreie slik at publikum føler at det bare er de som får det.

Foreningen er ikke avhengig av en musikers nettverk, også andre tilbud kommer og flere deler gjerne konsertarenaer seg i mellom.

For å samle medlemmer kontaktet man først den gamle foreningen og fikk raskt 100 medlemmer. Startet i september måned og planla første konsert i januar-februar. Gikk så til fylke, kommune og region og kalte inn til møte. Dette ga et økonomisk fundament. Så gikk det videre, nye medlemmer kom til. Var i avisene og i NRK for å ”hause” det opp mest mulig. Det er viktig å skryte uhemmet av alle, av oss selv og musikerne. Og det er jo heller ikke bare skryt, det er også sant. Det er utrolig mange flotte konserter.

Har diskutert med Hovland som skriver om Filharmonien og fort kan trekke fram negative sider i sine anmeldelser. Det er ikke bra når det står at det var en trist kveld med sure treblåsere. Må ikke skrive slik.

For å øke stemningen drilles publikum på forhånd. De er innstilt på at de skal være aktive når de kommer og de setter sin ære i å gi masse applaus og musikerne elsker det. Det er omtrent som med NRK-konseptet. Stor stemning kommer ikke av seg selv. NRK har innpiskere med plakater: Nå skal vi klappe!

Ved første konsert, før start får publikum følgende beskjed: Vi skal ha Norges beste publikum, må ta en test. Engegårdskvartetten var først ute. Det settes alltid ut for lite stoler da det er bedre å bære inn ekstra stoler underveis. Det gir følelsen av positiv, hektisk aktivitet, dugnadsfølelse og inntrykk av at det er fullt av tilhørere, og det styres fra arrangøren.

Eksempel: Rollespill. Vi trener på applaus. Hva er det? Musikerne synes det er litt rart, men samtidig er det artig. Publikum må først hilse på sidemannen og det gir mer ledighet. Så skal alle snu seg og hilsen på den bak. Men der er det ingen for alle snur seg jo☺. Så prøver man en applaus og alle klapper uhemmet, hylr både gamle og unge. Kjempeartig. Alle sitter trangt og omtrent oppå hverandre.

Så må alle musikerne snakke til publikum.

(Humoristisk musikkinnslag – tysk Brechtstil(?), fiolin, trekkspill, sag)

Filosofien bak praten er at man ikke vil ha programmer på konsertene fordi *et program ofte tar bort fokuset bak det som skjer i rommet og på scenen*. Musikerne er da isteden nødt til å prate og fortelle og det elsker publikum. Men det er kontroversielt. Likevel har vi god erfaring med dette. Hvis noen så lurte på hva man spilte, kan man spørre om dette på kafeen etterpå. At musikere kan være dårlig til å prate er og ”kjempefint”, de er kanskje sjenerte verbalt, men musikalsk kan de være en åpenbarelse.

Tre mennesker sitter i et kunstnerisk råd. Det er forskjellige preferanser for hva man liker. Men i løpet av et år skal alle medlemmene ha fått den konserten de er interessert i. Dermed blir programmet veldig variert og hver konsert blir svært forskjellig. Mange av medlemmene melder tilbake at de liker variasjonen og det uforutsigbare, de er spent på hva som kommer. Øystein Baadsvik er tubaist fra Trondheim. Han er en trollmann på tuba, - en sirkusartist. Bør engasjere ham.

Jo særere konsserter, jo bedre er det som oftest. Opera standup er for eksempel en god kombinasjon, man erter da på seg noen som bare ønsker en type, men det varierer. Gimse/Båtnes har de hatt som eksempel på det mer klassiske.

Hvordan definere kammermusikk?

Kammermusikk er for det lille rommet. Det skaper en intim sfære, - musikernes møte med publikum i en intim ramme. Det er sjangeroverskridende; kan være folkemusikk, jazz, osv., men alt er kammermusikkopplevelse. En sosial ramme som folk føler seg hjemme i gjør at de åpner ørene. Det er spennende.

En har og begynte å samarbeide med jazzklubben på Gjøvik, Kulturhuset og andre rundt Mjøsregionen og en inviterer hverandres medlemmer når man tror det er noe som kan interessere. Dette skaper også en goodwill i lokalmiljøet og det gir en annen holdning til musikken.

Musikere som arrangører kan ha fordeler ved at man kjenner hverandre, kjenner andre musikere. Men Skyberg og Flagstad utnytter ikke dette. De tilbyr samme honoraret til alle ut i fra rammene. Likevel er de markedsledere når det gjelder å honorere musikere. Ryktet går om at det er kult å spille der og da er ikke penger alltid et spørsmål. Musikerne ringer ofte direkte for å spørre om oppdrag og dette går sjelden via agenter. De fleste musikerne har dessuten telefon som de tar hvis du ringer.

Foreningen har årsprogram, men det legges ut på halvårsbasis. For noen av konsertene markedsføres bare artistnavnene, andre ganger bare enkelte numre, og det er sjelden at alt av musikk omtales på forhånd. En kjent artist trekker folk uansett.

Hvis en trenger detaljert program for å kunne søke økonomisk støtte eller innberette til Tono, får man vite programmet av musikerne.

Det finnes et kjernepublikum som kommer på alle konsertene og som ikke er så opptatt av programmet. De vil ikke gå glipp av noe og tar ikke sjansen på å ikke komme.

Det sparer også administrasjon hvis man unngår skriftlig program som dessuten kan inneholde feil som krever retting (eksempel på dette på konserten i går).

www.resonanskonsserter.no

Gavedikt til Resonans

*Var den av gull eller var den av glass
Eller kanskje av solsikkebånd
førte den opp til et himmelsk palass
Hvor Herren sitter på sin syvstjernes plass
og skjenker dets lys med sin hånd
Vi fikk nok et svar – det var Resonans som løp og la hånd på den
der hvor den var - på Gjøvik i den hvite Svanens by*

Brennende ildsjel – eller utbrent?

Foredrag og diskusjoner med fokus på frivillighet ved Gert Ohlsson

Gert Ohlsson skryter av forrige innlegg. Det er slik det skal være, sier han.

Han har et eget foretak om markedsføring og hvordan man får utsolgte konserter. Man kan fort bli utbrent hvis man jobber for mye. Ohlsson er også kunstterapeut, så han kan også behandle om nødvendig 😊.

”Det gode lederskapet” er en bok han nå holder på å skrive. Innholdet i boken har han plukket fra tre forskjellige forelesninger.

Det gode lederskapet, hva er det?

En god leder kan skape en verden hvor folk vil være. Men det kan være vanskelig å begynne med en verden der *jeg* vil være. Utfordringen er at jeg må lede meg fram i livet så jeg kan virke som frivillig fullt ut og kunne gå ut i pensjon som fullt frisk. Vi må derfor ikke leve et liv som gjør oss syke. Hvorfor gjør enkelte det?

Selv om man vet at man blir syk av det, av stress, mat, alkohol, røyk og manglende mosjon, hva vil man vinne på å leve slik? Det går neppe uten å betale med egen helse.

Ohlsson er også fiolinpedagog, jobbet i Värmland i 10 år. Han merket at det var svært få som jobbet med musikken. Så møtte han *Johan*, en stor ildsjel i Värmland. Johan var alltid glad og engasjert. Men med tiden ble han krokete, bøyd og sliten, og han så syk ut. Han var utbrent. Han stresset for mye selv om han visste at han ville bli syk av det.

Det er ikke kunnskap, men vilje det går på. Når man nærmer seg døden, da vet man hvordan livet skal leves. ”Det er lettere å gjøre villige kunnige enn den kunnige villig”.

En må ikke kunne mye om markedsføring, men en må ville det, ellers bør man ikke drive med det.

Johan jobbet i konsertforeningen i 20 år. Han klaget alltid over at han måtte gjøre alt mulig selv. Det var 100 medlemmer i foreningen. De andre medlemmene sa at de hadde et stort problem: Problemet heter Johan og han skal gjøre alt selv. Det går forresten når man gjør det selv.

Hvis vi vil drive utviklingsarbeid, lærer noen at de må gjøre enda mer mens andre erfarer at de kan la være for lederen gjør jo alt likevel. *Jo aktivere den aktive er, jo passivere blir den passive.*

Hva gjør du med ditt medlemskap? Skaper du medarbeidere eller motarbeidere?

Eksempel

Jeg (Ohlsson) var ganske tykk tidligere. Jeg elsket å spise Snickers. Jeg prøvde å kutte ut, men beina gikk mot kiosken og jeg greide ikke å la være. Kjøp 3 for 20 kroner! Hjernen sa nei, hjertet sa at det var jæ.... godt. Følelsene vant.

Det er stort sett våre følelser som styrer våre beslutninger, ikke fornuft. Vi bruker derfor nesten ikke hjernen. Likevel skal vi bruke sykkelhjelm (!?) Dessuten, slenger du en sykkelhjelm utfor stupet, ryker den hver gang du prøver, men en lue går ikke i stykker. Derfor bruker jeg bare lue når jeg sykler 😊.

Så skal alt gjøres så fort i samfunnet. ”Fort-Sverige”: Alt skal gå så hurtig, så fort. I Karlstad fikk de et lyntog så man kom til Stockholm ½ time før. Kunne så stå i Stockholm en halvtime ekstra og kunne betale 300 kroner ekstra (!?). Samme med motorvei. Det er laget korte stubber så man kan kjøre i 120 km/t i fire kilometers lengde. Tidligere så ikke folk svingen på veien og kjørte rett fram. Da bestemte man å bygge en stor motorvei der folk ville kjøre. Da kom folk fortere fram til Karlstad, 6 minutter før. Men hva skal folk gjøre i Karlstad i 6 minutter når man trenger ¾ time for å finne parkeringsplass?

Enkelte steder får man kjøpt mat veldig raskt. *Drive In* betyr å kjøre *utenfor* og så fram til et hull i veggen hvor mat og drikke kommer ut.....

Så det med PC. Før tilba man Gud, i dag tilber man PC'n. Dersom det er problemer på en arbeidsplass, ja, da trenger man flere nettverk, flere mobiler. Dette kalles den nye friheten. Vi er oppkoblet over alt, men det er ingen frihet. Mange blir veldig stresset av en PC. 70 % forbanner den og 30 % sparker og slår den daglig. 50 % av alle med PC blir syk, får hjerteinfarkt, høyt blodtrykk, diaré. Vi blir stresset når PC'n ikke fungerer.

En person døde av hjerteinfarkt da han holdt på å trøble med PC'n. Da sto det etterpå i avisen: "Døde med nesa i musen".

Ohlsson arbeider i sykehusvesenet. Han får mange e-poster, - overinformasjon. Mange næringsledere har ikke e-post fordi det hele vil bryte sammen pga. det store antallet e-poster.

Det er en alvorlig tilstand når man stresser i arbeidet og føler at man ikke kommer ut av det. Vi sier ofte at vi skal gjøre det vi vil senere, om ikke før, - når man blir pensjonist. Men det er ikke sikkert man blir så gammel.

Når man er inne i denne spiralen, *må* man bli syk for å *innse* at man trenger hjelp.

Man sier man ikke har tid til å gå på konsert. Men enkelte har aldri tid. På gravstedet står det på en gravstøtte: "Her hviler jeg hvis jeg har tid". Vi har altså ikke tid til å leve eller dø.

Ohlsson kommer og med et eksempel på pårørende som ikke hadde tid til å delta i begravelsen til sin egne engang.

Ohlsson var i 1993 i Colorado og spilte svensk folkemusikk. Han ble så innblandet i en bilulykke med alvorlige skader. Han besvimte og våknet flere ganger, var i grenseland mellom liv og død. Men han hørte hva som ble sagt om ham av hjelpepersonalet selv om han kunne være halvdød. Og han tenkte nå i disse minuttene på at han kanskje skulle dø nå, uten å ha fått gjort det han hadde tenkt å gjøre senere.

Vi kan måle vår livslinje med utgangspunkt i 3 merkedager: Fødselsdagen, dagen i dag, og en tenkt dødsdag (rundt 80 år). Vi kan sette opp 3 stoler på gulvet i en linje og med innbyrdes relativ avstand som illustrerer disse 3 dagene, fødsel - nåtid - dødsdag, og vi ser da et bilde på tiden. Når vi ser den korte tiden som er igjen kan vi angre oss på hva vi ikke har gjort tidligere.

Ohlsson jobber med palliativ behandling i Sverige. Det handler gjerne om uklare konflikter pasientene har hatt som de nå angres på. De angres på at de ikke har fått *uttrykt* det som er blitt "*inntrykt*". God psykisk helse innebærer et samspill mellom indre og ytre verden. De skapende prosesser i oss er best til å få uttrykt dette. Psykisk syke har for mye inni seg som de blir syke av, de får ikke uttrykt sitt indre. Musikterapi er veldig bra, en går rett inn til det det handler om. Musikken fører deg dit du trenger komme. Den fører til bevegelse, ikke å være bundet.

Jeg (Ohlsson) er forundret over at så mange springer så fort i livet, hvorfor løper man til likkisten? Man bør heller dra det ut litt. Hvis vi ser på de årene vi har igjen, bør vi kunne gjøre et valg for hva vi ønsker videre. Og bare en ting er viktigst, - det å ha det moro. Men ikke alle liker å høre det. De uffer seg og klager hele tiden.

Johan ble valgt på hvert årsmøte selv om ingen egentlig ville ha ham, men alle snakket om det på parkeringsplassen etterpå. Johan ble bitter og ingen andre kunne noe og virksomheten ble nedlagt da Johan ble veldig syk.

En ildsjel som ofrer seg er en dårlig måte å være på. Det ender fort med for tidlig sykdom og død og virksomheten må legges ned fordi alle andre i foreningen er blitt inkompetente. Vi trenger ildsjeler, men de må jobbe i en sammenheng, ikke alene.

Vi må selv *velge* hva vi vil videre. Noen sier at andre bestemmer hva de vil gjøre (ektefelle, forening, etc.), de får ikke bestemme selv, men de avstår da å få velge selv. Og det er også et valg!

(Digresjon fra Ohlsson: Hvis noen må ut på toalettet, så gå ut. Jeg blir ikke irritert, jeg blir mer irritert hvis de ikke går ut)

Man kan føle at noen har for høye krav til seg selv. Men kravene vil finnes hele tiden og de må kunne håndteres. Hvordan gjør vi det? En *kravøvelse* skal nå demonstreres.

Jeg bor i Karlstad. En dag får jeg en telefon fra min mor, hun vil komme i morgen tidlig. Du er velkommen, sier jeg. Jeg starter da å vaske huset med en gang. Min mor og jeg har forskjellig oppfatning av hva vasking innebærer. Men hun sa aldri at du må vaske når jeg kommer, men jeg tok det på kroppsspråket.

Jeg har tre barn. De ringer også av og til. Når de ringer handler det alltid om penger. Datteren sier at du forstår deg ikke på barn, pappa(!?). Penger er ikke alt i verden men det forbedrer kontakten med barna☺.

Så ringer de fra Amnesty og spør om medlemskap, fra Greenpeace om ozonlaget, fra Barn i Afrika, Leger uten grenser, psykologer uten grenser, ...

En kamerat fikk arve en stor gård, bygd 1780, et Rørshus. Da han Nils døde i 1810 sto det i testamentet at gården skulle gå i *arv til førstefødte i all evighet*. Men den førstefødte var ikke interessert i gården, han hatet den. Han måtte pusse opp døren, men fikk tak i en stygg ståldør i stedet. Hele slekten kom og sa, - hva har du gjort med døren! Om Nils skulle se deg ville han vende seg i graven. Altså, det kom også krav fra en død mann mange år tilbake!

Vi kan skrive ned alle krav i livet på en papirlapp. Vi har alle krav til oss. Men *vi selv* stiller de verste kravene. Hva trenger vi for å bli snillere mot oss selv?

Jeg kan slå en jernring rundt meg selv så jeg får beskyttelse. Jeg tar så bort alle fantasier som ikke er virkelige krav og spør meg hvilke virkelige krav jeg ønsker å skrive opp. De må være relevante. Jeg må gi oppgaver til de frivillige i foreningen som er relevante for dem. Noen er flinke til kaffekoking, andre til markedsføring, økonomi, etc. Det er et godt lederskap.

Medlemmene er med for at de vil forenes. De skal ikke da kjenne seg utenfor. Men hvordan kan de forenes? De vil jo være med. Også de som ikke gjør noe vil være med. I forrige foredrag var det et godt eksempel på de som vil være med.

Hvis man bekymrer seg for oppmøtet på konserten, vil man kjenne seg mislykket. Publikum klapper så mye de kan, - for å klappe for de som ikke er der. Artistene på sin side føler det ille at så få kommer og de tenker at det hadde vært bedre om de ikke hadde vært der.

Det er altså viktig å se på relevante krav og ikke bare se på seg selv og sine egne krav. En må sende kravpilene motsatt vei, fra seg selv til de andre (=delegere).

Mange ildsjeler savner struktur og to stykker må kunne samspille, ellers blir det en kamp i stedet. Ildsjeler er helt nødvendig, men de må ikke brenne opp. Da brenner de sitt lys i begge ender. Vi må heller brenne *sammen* for tingene. Da får vi til noe og det er ikke lenger usunt.

Ohlsson har hatt 800 forelesninger. Vi skal gjøre øvelse i små grupper. Sette ildsjelen i sammenheng og få med de øvrige i foreningen.

Problemliste

- Publikum svikter – skamfølelsesfenomen
- For få aktive – én gjør alt arbeidet
- Markedsføring er vanskelig – hvilken effekt? Se på det som en investering.
- Økonomi – saboterer virksomheten (men noen har for mye penger også)
- Lokale – passer ikke for oss
- Programvalg – hva passer og drar folk? Vil jo lære folk litt også, gi det de ikke visste om
- Samordning – for mange kollisjoner, ingen prater med hverandre på forhånd
- Utbrenthet – ildsjeler i ubalanse
- Kommunens politikere vet ikke hva vi gjør
- Massemedia skriver for lite om oss. Markedsføring handler om gode relasjoner!

Mange av punktene kjenner vi igjen.

Intern markedsføring (gjelder alle foreningens medlemmer) er viktig for å lykkes, faktisk viktigst. Man kan forandre på Johan. Alle medarbeidere, medlemmer må vite målet og hvordan vi skal nå målet. Ellers vet ingen hvem som gjør hva, når, hvordan og hvorfor. Å avsette tid til intern markedsføring er en god investering. Gjerne regelmessighet, forutsigbarhet.

Hva dersom det ikke fungerer? Hvis folket går i mot? Hvis det bare blir stille rundt deg når du kommer med en idé? Gå ikke til massemedia før du har noe å fylle budskapet med. Du trenger mennesker til å jobbe med prosjektet først, så man er godt forberedt og alle medlemmene er med på det. *Hvis du bærer på en god ide, skaff deg mange bærere* (ikke slaveri). Det er lederskap.

Intern sjekkliste for et prosjekt

- Innhold, type musikk (klassisk,)
- Hvor ofte?

- Ambisjonsnivå (hvor mye innhold)
- Tidsplan
- Fordeler arbeidet
- Oppfølging
- Gjennomføring
- Evaluering, se på alle detaljer og unngå at problemer gjentar seg

De som har problemer med å få folk til å komme har ikke gjort disse 8 punktene.

Ekstern markedsføring

- Skape en lokal IMAGE
- Gi kunden ARGUMENT for å kjøpe det du vil selge, det har de ikke på forhånd, må fortelle hva som er bra
- Beskriv FORDELER og UTBYTTE av dette produktet, hva det er (en opplevelse), kan være vanskelig fordi det er så abstrakt

Så må vi kommunisere med tenkelige kunder via aviser, annonser, etc.

Hva selger vi?

Vi må finne fordelene med det vi kan tilby sett opp i mot konkurrentene. Hva er fordelene med å gå på vårt arrangement framfor å sitte i sofaen og høre musikken? Hva er kundens utbytte av vårt produkt? Kan vi konkurrere hvis publikum må kjøre bil i en halv time, sitte på ubekvemme, kalde stoler og så kjøre hjem om natten (?)

Hva er unikt med oss, hvorfor bør jeg komme? Bytt rolle med kunden som ikke vil komme.

Spørsmål fra salen

I Flekkefjord har de jobbet med en idé vedrørende programmet for 2012. Styret visste at programmene hittil har vært tradisjonelle, mest etter det de selv liker og de ville strekke seg etter noe nytt. De tenker i retning av moderne musikk (20-århundre) og samtidsmusikk. Men hvordan skal en introdusere dette? Blir det lang kø uten videre?

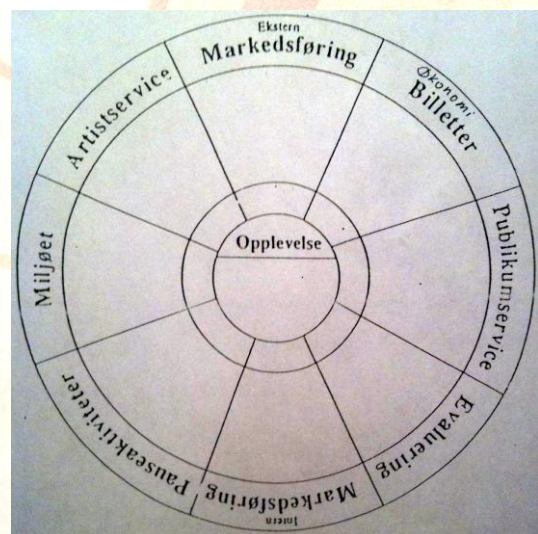
Ohlsson har vært med på slike programmer tidligere, også de som har mislyktes. Han jobbet mye på 80-tallet med Rikskonsertene og han erfarte da at det ofte er lett å få utstillinger og forfattere til å samle publikum, men det gjelder ikke moderne klassisk musikk.

En gang hørte han på to personer hvorav den ene likte musikken mens den andre ikke likte den. Det var interessant å høre på argumentene fra begge to.

En gang hadde man et radioprogram der deltagerne bare skal velge musikk de hater....(!) Noen mener man skal fortelle om musikken, andre mener man bare skal lytte.

Man kan kjøpe en ny CD, gå hjem og spille den. Avhengig av om man liker den eller ikke, vil man spille den om igjen eller så vil man legge den bort. En annerledes konsert gikk ut på at man spilte et verk i 20 minutter, tok så pause og pratet, og så en ny runde med det samme verket. Publikum hørte da noe annet og dette var mest vellykket.

Ohlsson har prøvd å ha konsert i et kunstmuseum, men det var ikke så vellykket. Mange arrangører har vanligvis et blandet program, det vil si at man først har nåtidsmusikk, så Mozart for at publikum skal bli fornøyd. Men det er ikke bra. Kjør heller bare eksperimentelt hele kvelden uten å blande sjangere. I en konsert hadde man dansere, i en annen konsert malere som malte hva han fikk ut av musikken. Arrangørene i Resonans mener imidlertid at man kanskje først skal gi noe publikum liker, så noe ukjent. Det første åpner ørene for noe nytt.

Gruppearbeid planleggingshjulet (bildet)

Vi skal velge et arrangement vi skal arrangere i løpet av året. Sett datoen og arrangementsnavnet i sentrum av hjulet. Fyll så inn feltet under Intern markedsføring (markedsføring overfor alle medlemmene) og før opp hvordan dette skal gjøres for å involvere så mange som mulig i foreningen, og det skal være ideer man ikke har gjort før. Fyll inn tilsvarende under Ekstern markedsføring og før også her opp ting som ikke tidligere er gjort. Da kan det hende at 2 annonser og 20 plakater, slik man er vant til, ikke innebærer noe nytt. Vi må altså kunne forandre oss selv.

Fyll så inn for Artistservice, etc.

Nest innerst i hjulet skrives navnet på ansvarlig person for den enkelte aktivitet. Hvis man planlegger på denne måten, bevares ildsjelene sammen med de andre i foreningen. Denne malen er utviklet gjennom alle kursene og den øker tilstrømmingen helt sikkert. Vi må altså tenke nytt. Vi kan imidlertid bruke de metodene som fungerer bra, men det er også viktig med noe nytt.

Selv om alle felter er fylt ut, er det fortsatt plass til "Johan", *men han skal ikke stå over alt*. Dagens viktigste spørsmål blir da: Hvis vi ikke har plassert noen andre navn enn Johan under den enkelte ansvarlige, hva gjør man da? Da skal man *heller avlyse konserten enn å gjennomføre et dårlig arrangement*. Avlysning vil gi veldig oppstyr i foreningen og med det også ny energi. Og da tar man konsekvensen av hvem som kan være med å dra arrangementet.

Intern markedsføring er viktigst, start med det, ellers går det ikke når gode ideer dukker opp. Medlemmene og sponsorene er med i intern markedsføring, ikke bare styret, mens ekstern markedsføring går på ikke-medlemmene primært.

Kan det være en idé å prøve å øke interessen for medlemmene på årsmøtet ved at de inviteres til å komme med programvalg? Ja, vi trenger dem. Men det er ulik erfaring om effekten av spørreskjemaer. I Bergen ble slike en gang sendt ut, men bare én av 60 svarte og han fikk konserten han ønsket, men responsen var altså svært liten generelt blant publikum.

En undersøkelse gikk ut på at det er blitt større avstand mellom folk og politikere. Folk ble så spurt om hva som kunne gjøres med dette. Noen kunne tenke seg kommunikasjon via brev, andre via e-post, noen kunne tenke seg å treffe noen politikere, men de fleste ville ikke ha noen kontakt med politikere.

I Arendal arrangeres årsmøtet som en fest for å trekke flere til møtet. Som arrangører har vi alle mange konserter som samler ikke-medlemmer. Disse bør verves, men kanskje de ikke vet hvordan de kan bli medlem?

Miljørubrikken går på hva som er inni lokalet: Lys (levende, lyskastere), blomster, etc. og for eksempel fakler utenfor, etc. Men ikke alle liker blomster på scenen.

I Sverige ble det holdt noe som het Johanssonkonsert. Alle som het Johansson i kommunen kom inn gratis. Dette var svært vellykket fordi alle kjente en eller annen Johansson som de oppildnet til å gå på konserten. Hovedpersonene følte seg derfor spesielt velkomne og hele konseptet gjorde arrangementet mer eksklusivt. En festival i Karlstad opererte med VIP-billetter til tusen kroner billetten. Vipene fikk sitte fremst i salen, fikk et glass, og de fikk snakke med musikerne etterpå. – Et vellykket påfunn.

Konklusjon

Vi må likevel fortsette å brenne, men vi må brenne i en sammenheng, - ildsjelene trenger struktur. Konserter beriker livet, det er noe av det viktigste vi har i et samfunn!

Gavedikt til Gert Ohlsson

*Det har vært en vidunderlig sommerkveldslek
Men regnbuen den viker som før, jeg burde vel snu -
Men vit det kan verken jeg eller du
når vi først er i regnbuens og musikkens makt.
Det vi søker å nå og vil oppnå er Gerth Ohlsson på en himmelsk strand
i et vakkert konsertland*

MVL-torg. Plenumsdiskusjon rundt emner som gjelder flere lag

Administrasjon og styre er tilgjengelig for innspill, hjelp og debatt

Tanken er at veien skal gå litt til mens vi går. MVL-torg er beregnet for å kunne ta opp saker noen vi vil spørre om eller gjøre noe mere med. Katarina er webansvarlig, vi kan også spørre henne. En del sliter med å lage budsjett som også er en vanlig årsak til at man får avslag fra Kulturrådet.

MV har et godt samarbeid med Barratt Due. Det skal fortsette og det er lagt plan for neste turne. Det er naturlig med tilbud på høsten også fordi Rikskonsertene legger ned. Turneen blir første uka i oktober 2012. Som med Gullfiskene er det de unge fremadstormende som deltar og denne gang blir det en klaverkvartett. Det er en fantastisk ungdom med Kasper Furnesvik på klaver, Mirjam Kammler på cello, Christine Oseland på bratsj og Sonoko Miriam Shamano Welde på fiolin. De har allerede vært med på flere arrangementer og de spiller bl.a. Schumanns klaverkvartett. Prisen blir omtrent den samme som for Gullfiskene. Vi som hadde gullfiskene, så er prisen omtrent det samme som da.

Kommentar fra Sveen: Vår forbindelse til Barratt Due er veldig verdifull. Departementet mener det er viktig å ha ansvar også for de unge og det gjør vi gjennom dette og de får øvelse til å gi konserter. Vi bør også prøve å samarbeide med skolene rundt omkring når vi har Barratt Due-musikere. Men det er mulig at Barratt Due må styrke sitt apparat og ta mer av arrangørdelen videre. Forøvrig er Wolfgang Plagge ledig 19/3, 27/3 og 28/3 i 2012. Det blir latter og høy kvalitet!!

Fra Hamar MV: I 2012 er det 50 år siden Kirsten Flagstad døde. På Hamar er det Flagstadmuseum og Flagstadfestival. MV tar ansvar for festivalen. Det er tatt initiativ for 100-årsjubileum for hennes debut og MV Hamar har også ansvaret for dette. Et kunstnerisk råd er etablert og programarbeidet er i full gang. De har tatt opp med Åse Kleveland et samarbeid med Rikskonsertene og det kunne ha blitt en turne i 2013, men det blir ikke noe av fordi RK jo legger ned. Man planlegger i stedet en turne i 2013 fortrinnsvis på Østlandet og Sørlandet og det skal utarbeides program. Vi bør ha dette i tankene når vi planlegger høsten 2013. Det vil bli åpning av jubileet på Nasjonalteatret. Dette er en nasjonal ting, ikke bare en Hamarsak. Det planlegges også en dokumentar om Kirsten Flagstad. Nå må vi forøvrig holde opp å snakke om henne i lys av okkupasjonen. I utlandet har hun et helt annet perspektiv, vi diskuterer bare om Flagstad var dum eller slem. Det er heller ikke lenge til festivalen i 2012. Kanskje de forskjellige lagene kunne ta en medlemstur til Hamar? Tidspunktet er 14.-17. juni 2012. Det vil bli 6 sopraner. Se hjemmesidene til MVL. Anbefales!

Sveen fra MVL: Berømmer Hamar for å ta vare på Flagstad's minne og gjøre hennes kunst kjent. Men også Kristiansand hadde henne boende (på Amalienborg), så det forplikter også Kristiansand hvor det også holdes konserter i restaurert hus med konsertsal årlig og det kommer masse folk. En bør også markere jubileet på Sørlandet. Flagstad er kanskje den største musikeren Norge har hatt utad, bare Aha har gjort det større når en ser på publikumsmengde. Hun valgte å reise hjem da krigen brøt ut, men det var fordi hun elsket sin mann, ikke pga. at hun angivelig gjorde noe galt, hun var ingen landssviker.

Oslo sloss om hvor Ibsen hører hjemme. Halvorsen er fra Drammen. Men kan vi finne noen å samarbeide med? I Bergen samarbeides det med Universitetets Symfoniorkester, Harmoniens Venner, m.fl., både langsiktig og kortsiktig. Ellers kan vi finne mye på nettet. Et firma i England spiller inn musikk fra 1920 og utover som utgis snart, - en fiolinsonate, en kvartett, m.m. Facebook er også mye brukt.

Dataapparatet vårt i Musikkens Venner styres av Kristina. Kom gjerne med innspill. Om ønskelig kan vi og kjøpe egen underside og drive den selv. Det koster 500-1000 kroner. Mange har egne sider som MVL legger linker til, andre bruker MVL sin "Apropos konsertserie" og har en blogg i stedet for en statisk side. Det er gratis.

Når det gjelder program kan vi også ta ting på sparket, ikke planlegge alt på forhånd. Resonans sier litt om dette. De prøver å tenke variasjon og bredde. For 2012 tenkt de at en må være litt forsiktig i forhold til ny musikk fordi det går en grense for hvor mye nytt folk vil ha. Balke/Henriksen-konserten var rent improvisert. En publikummer reagerte med at hun følte at hun var på sirkus mens andre syntes det var svært spennende.

Men det handler også om å gi gode konsertopplevelser. Da er det viktig å satse på virkelig bra musikere. Det skjønner publikum. Det har også noe å gjøre med at vi må ha bevissthet om at ny musikk ikke er farlig. En trenger heller ikke bruke ordet Ny musikk. Musikk er musikk. Det gjelder uansett om det er på Gjøvik eller på mindre plasser. Det lokale publikum har de samme forutsetningene. Men vi må sørge for at det er spennende artister som kommer.

De hadde et samtids-ensemble på Gjøvik nylig som blandet slagere. Det gikk rett inn til folk fordi en er inne i trenden med nysgjerrighet og sitter ikke med programmet. Publikum var opplært fra Resonans.

Svaret på hvordan få flere på konsert begynner med at du selv har lyst til å gå. *En må ha tro på det en skal selge.* Ikke vær beskjeden men markedsfør musikeren! Skryt konserten opp i skyene! En skal ikke unnskyldes at en skal ha konserten, det er tvert i mot spennende.

Landsmøtet i Drammen holdes 1.-3. juni 2012, sett av tiden. Det vil bl.a. handle om Jussi Bjørling i Halvard Djupvik fra Tomrefjord sin skikkelse. NRK vil være til stede. Deltagerne vil og bli tatt med til det eneste ølbryggeriet i privat eie her i landet som lager klassisk øl. En jazzpianist vil stå for underholdningen. Mulig det blir båttur på Drammenselven på kvelden. Drammen er en strålende flott by med øye til Europa. Kan anbefales!! De vil forøvrig starte med Flagstadkonsert 15/10 i år, - en forsmak på Kirsten Flagstadfestivalen neste år.

Det er et paradoks, men nye bøker blir lest mens ny musikk ikke blir hørt. Likevel tror vi at dette vil bli hørt senere.

OPPSUMMERING v/Åsne og Sveen

Bruk websiden vår, mange gode innspill. Se på hva de andre driver med, mye spennende å lese. Vi legger inn i konsertkalenderen for de som sender oss programmer. Vi synes det er imponerende hva lagene driver med. Referat fra dette møtet vil bli lagt ut, likedan powerpoints.

Vi ønsker også forslag til neste møte.

Det er en stor utfordring å arbeide videre med organisasjonsutvikling. Vi vil alle få vite mye mer om dette på landsmøtet om ½ år. Dette er så viktig at mange bør komme og delta.

Takk til alle foredragsholdere, innleggsholdere og alle som har bidratt sosialt. Også takk til Kristiansand som har hatt ansvaret for tilretteleggingen og særlig jobben i forbindelse med programmet. Stor takk til styret i MVL og spesielt Åsne for alt arbeidet som er nedlagt.

Referat v/
Inge Holm Nygaard
MV Molde
inge.h.nygaard@online.no

Gavedikt fritt etter diktet "Regnbuen" av Andre Bjerke
forfattet og lest opp av Grethe Rojan, MV Drammen

Alle foto ved Zoja Sperstad, MV Drammen
<http://nettopp.uin.no/article/3721>